

קובץ

הערות וביורים

בתורת כ"ק אדמו"ר שליט"א

בפשת"מ, רמב"ס, נגלה וחסידות

ש"פ יתרו

גלוון ט"ז (תקע"ב)

יצא לאור על ידי

תלמידי בית המדרש דמוסד חינוך האלוי תורה

417 טראי עונינו

•

ברוקלין, ניו יורק

הרי תהא שנתן ארנו נפלאות

שנת חמישת אלפים שבע מאות וחמשים ואחת לבריאת

ב"ה. עש"ק פרשת יתרו - ה"י תהא שנת ארנו נפלאות.

תובן העניין □

שירחות

5..... המעלה בהנס דקרוי"ס ומלחמת עמלק על הנס דיצי"מ.....

לקוטי שירחות

6..... פטר חמור ממון כהן.....

7..... ללחם משנה.....

8..... באחד באדר ממש מיען על השקלים.....

10..... שני אופנים בחוב דלחם משנה.....

מאמרי ב"ק אדרמו"ר שליט"א

10..... הערות בקונטראס כ"ד טבת.....

12..... הערות בקונטראס ט"ו בשבט.....

אגוזת קודש

16..... הערות וציוונים באג"ק כ"ק אדרמו"ר שליט"א ח"ז.....

17..... חסידות איז פארןGANZUN כל ישראל.....

18..... כל דבר שואה או שומע הוראה בעבודת הש"ת.....

פשטו של מקרא

18..... פרשנתנו יח, ד.....

בגלה

19 ..... **דיני קיום הקרוביים**

רמב"ם

23 ..... **התאים שהיו בבית המקדש**

מספר פאקטימיליא לשולח העורות 9720 - 953 (718)

שייחות

המעלה בהנס דקרוי"ס ומלחמת עמלק על הנס דיצי"מ

הרבי יצחק אלחנן ר'יר
בנ"י ברוך, אה"ק

בשיחת ש"פ בשלה ס"א, דצ"ב בראש פ' יתרו "וישמע יתרו", "מה שמעה שמע ובא קרייתם סוף ומלחמת עמלק" — "וואס האט יתרו דערהערט במיעוד אין דעת עניון פון" קרי"ס ומלחמת עמלק" (מער ווי אין די נסים פון יצי"מ) וואס האט אים גבראכט ער זאל קומען צו משהין?"

ומබאר (בස"ב), דנסים הנ"ל אינם חד-פעמיים, כי"א עניינים כלליים עם המשך תמידי לדורות, כמו קרי"ס — שפועל הכהנה למשת, ומה"ט מזכירים קרי"ס בכ"י, ועד"ז מלחמת עמלק — "מדור דור", ומזכירים מעשה עמלק בכ"י [נון הנס בירידת המן] — "כל אשר עשה אלקים למשה ולישראל עמו", "בירידת המן ובבאר ובעלק" — שלקו מלא העומר ממן לשמורת "לדורותיכם", ולכן טוב לומר בכ"י פרשת המן. וצע"ק, שאינו מבואר עניון הבאר וכו', אלא שבס"ד מבואר, שוגם בזהה — "לערנט מען, בנגע צו אלע ענייני פרנסה וצרכי האדם", וצע"ק. נוסף לכך, שהרי שמע (גם) על יצי"מ — "כי הוצאה היא את ישראל ממצרים", "זו גדולה על כלום", אלא, שאיז' השמואה ש"שמע ו בא". זו א. שזה שבא והתגיאר הי' מצד קרי"ס ומלחמת עמלק כמבואר בפירושי ד"ה וישמע, ועייש בפרש רשי"י וכו' — אבל, לפיז' צ"ב, מה שסבירobar עניין המן]

וצ"ב, בהתיי' דהשאלה — מהי המע' דקרוי"ס ומלחמת עמלק על הנסים דיצי"מ — כיון שקרי"ס ומלחמת עמלק הם עניינים כלליים, וחרי הנס(ים) דיצי"מ הוא גיב עניין כלל, ואדרבה: בנגע ליצי"מ, פשוט טפי החמשויות וכו', ומזכירים יצי"מ בכל יום למפורש בברכות (יב, ב), ותחידוש הוא בנגע לקרוי"ס (ד"אייתה בתוספתא שצורך לזכור גיב קרי"ס" — תוי"א בשלח סב, ב). נוסף לכך, שצ"ע (כנ"ל) דגס נס יצי"מ הוא מהנסים ששמע יתרו — "כי הוצאה גו". וראה בס"ו בחשicha: עפ"ז איך פארשטיינדיק דער עילוי פון יתרו אוון פון זיין הכרה . . דורך דעת וואס ער האט געהערט און דערהערט . . וועגן קרי"ס ומלחמת עמלק" און "כל אשר עשה להם בירידת המן"

ובבאר ובועלק", און וועגען די נסיס פון יציג'ם בכלל" [– החדשות איינס בפנים השיחה]. וצ"ל (בדוחק עכ"פ), שענין הניל, שנסיס אלו חס כלליים, הוא רק הקדמה לחתוי, שע"ז מבאר השיעיות שבין נסיס אלו, וכן כולם בפרשא אחת כו' והתי' הוא, דקררייס ומלחמת מלך מתייחדים בכך שנרגש בגילוי הביטול דעתו כלפי מע' מהבטע – גילוי אלקות בעולם (כמבואר בס"ג ואילך), אלא שעדיין ציע, מודיע א"א לבאר לנו גם בנוגע ליצי"ם (היציאה ממיצרים וגובלים וכו'), וכמפורש בס"ו הניל. ונוסף לזה, דוגמ' נס יצי"ם שמע יתרו, וכניל, וצ"ע ובי'.

๖ קווטר שיזהות

פטור חמור ממון כהן

הרבי אכרהס יצחק ברוך גערליעקי
ר"מ כישיבת

בלקו"ש פ' בא (סע' ה) ביאר כוונת רשי' במאש "הוא הפסיד ממונו של כתהן", דזכותו של הכהן אינה רק בפדיון הפטור חמור, אלא בפטור חמור עצמו, כי גדרו של מצוות פדיון פטור חמור הווא מה שפודין את החמור מן הכהן, דהפטור חמור שייך לכהן, אלא שאמרה תורה שאין נותנים הפטור חמור עצמו לכהן, אלא צריכים לפדות אותו מידו, עיי נתינתה במקום החמור עי"ש.

ויש להעיר בזה בשיטת רשי' (בדרך ההלכה) ביבמות פו, א, דרש'י מפרש שם דאייסור טבל הווא בmittah דהא בתרומה מיתה כתיבה בה, היינו דהאייסור טבל הווא מחמת. שיש בו תרומה אף לפני ההפרשה, ועי' שם בתוד'ה מה שהקש על רשי' דאי'ס לא ליתסר טבל לכהן, כיון שכחן מותר בתרומה, ועי' באחומו דאוריתא כלל ב' מ"ש לתוך דברי רשי' ו Bengaloni הש"ס יבמות שם, ובס' דרכי משה (להגרם"א עמיאל) דרך הקודש שמעתאת ז פ"א, ובשות' ארץ צבי סי' נ"ט, ובס' הר צבי על ענייני תרוו"מ סי' ל"ז, דמכוח מזה דשיטת רשי' בתרומה (שהוא אחד מכ"ד מתנ"כ) דאף לפני שהפריש עדין, כבר יש שם תרומה השיך לכהן, זה מתאים להניל בשיטת רשי' בפש"ם דאף לפני

הundaiו, הנה גוף פטר החמור שייך לכחו. עיין גם ברש"י גיטין לא, בוגע למכيري כהונה שכותב רש"י וזל. halchah כיון דAMILTA דPsiṭṭA הוא דלדידתו יהיב להו אסחי להו שאר כהני דעתיהו, והוא כמוון דמטי לדייחו דחני עכ"ל, ולכאורה צריך ביאור (כפי שהקשׂו המפרשים) דחן אמרת ששאר הכהנים הסיחו דעתו, אבל סוו"ס הרי לא הגיע עדין ליד כהן זה, ולמה אמרינו דהוה כמוון דמטי לידי דמי והוה כשלוי?

ואפ"ל דהנה בלקו"ש חי"ב פ' ויקרא מביא שיטת המקנה שכשישנו דבר שאין לו בעליים, ורק אדם אחד בעולם יכול לקנותו א"י'צ' אותו אחד לעשות קניין אלא נעשה שלו בדרך ממילא, וכותב ע"ז בלקו"ש דזה תלוי בדבר עניון ההפקר, אם הפ' שאיננו שייך לשום אדם שביעולם, או שהוא שייך לכאו"א שביעולם, דאי נימא שהוא שייך לכאו"א שביעולם, וע"י הקניין צריך רק להפקיע זכותו של כאו"א, הנה מכיוון דכאן א"א לו לשום אדם לזכות בו א"י'צ' קניין, בדרך ממילא ה"ז שלו, אבל אי נימא דאין זה שייך לשום אדם בעולם, א"כ אפילו כשהאי אפשר לשום אדם לזכות בו צריך קניין בכדי שיהי' שלו עיי"ש.

ולפי זה יש לבאר שפיר שיטת רש"י במכירי כהונה דהרי זה שלו כיון ששאר עניינים אסחו דעתם כנ"ל, כי מכיוון דרש"י לשיטתו סב"ל דבמתנות כהונה אפילו כשהוא ברשות ישראל הרי זה מומונם של הכהנים, וא"כ כאשר הכהנים הסיחו דעתם נפקע עיי"ז בעולם, ונשאר בדרך ממילא רק בעולתו של זה, ונמצא דהרי זה במילא שלו, וא"י'צ' לעשות שום קניין.

לחם משנה

blkoo"sh פ' בשלוח (טע"ג) מבאר דבחיוב "לחם משנה" יש לבאר בשני אופנים: א) הוא דין **בSaudiot Shabbat**, גדר סעודת הוא ע"י קביעתה על פת, וכיון שסעודת שבת היא סעודת חשובה לכן חייבין לקבוע אותה על לחם משנה, ב) חיוב לחם משנה הוא דין **בציעת הפת**, דמלוכות בציעת הפת שצורך לברך ולבצע אשליימה, אלא שבשבת נוטס בגדיר "שלימה", דהיינו יום חשוב הרי "שלימה" בו היה לחם משנה, ולכן צ"ל בציעת הפת על לחם משנה, עיי"ש שמביא כמה נפק"מ בזזה אם הוא

מצד סעודה או מצד בציית הפת.

ואולי אפ"ל עוד במ"ש הפמ"ג או"ח סי' רע"ד בנסיבות זהב סק"ב ווז"ל: יראה לי מי שאינו אוכל פת כותים ואין לו להם משנה כי"א אחת פת כשר ואחת פת עכו"ם אפשר שנייה זכר למנ, עכ"ל, וראה עוד בשווית חלקת יעקב חי"א סי' צ"ה בתוך החתובה שנסתפק כעין זה לעניין מצה שאינה שמורה להנחר בזה בפסח, אם אפשר לו לצרף מצה כזו ללחם משנה, ובשו"ת לבושי מרՃכי מהדו"ג חי"ד סי' מ"ח נסתפק בונגוג לעיר"פ שחיל להיות בשבת אם אפשר לו לצרף מצה ללחם משנה כיון שאינו יכול לאכלו בעיר"פ, ובשו"ת פרי השדה ח"ב סי' פ"ח כתוב בזה דבריו דאיינו אלא זכר למנ פשיטה דגם מצה יכול ליקח לשניה, וראה בשוו"ת צץ אליעזר חי"א סי' כ"ג שסקו"ט א"מ אפשר לצרף ללחם לשנה לחם שאול שמחווירו אח"כ בעלו בשלימות, ובחייב סי' כ"ו וסי' ל"ז, ובחייב סי' מ" שדן אם אפשר לצרף ללחם לשנה לחם קופאה, אף שלא תהי ראוי לאכילה עקב ההקפהה הגדולה עד מוצש"ק, וראה גם בשוו"ת דבר יהושע חי"א סי' י"ז וסי' י"ח, ונחמת יו"ס סי' נ"ג, ועוד.

ולכאורה נראה לומר דזה תלוי בחניל, אם הדין דלחם משנה הוא מדין בציית הפת שהו חשייבות בהברכה לברך על לחם משנה, אי"כ לא איכפת לנו מה שבפועל אינו יכול לאכלו, כיון דסו"ס יש כאן החשייבות דלחם משנה, אבל אי נימא שהו דין בהטהודת, מסתבר בפטות דעתך שיוכל זה בפועל, אז הי' חלק מהטעודה, ובמילא באופןים הנ"ל דבודאי לא יוכל ממנו לא יצא בזה ידי חובת לחם משנה, ואין הזמיג להאריך עוד.

■ ■ ■

באחד באדר ממש מיעין על השקלים

גטי ארי קלטמאן
תוא"ל סדר

blkoyish Chat"z ע' 384 מבאר גדר מכות נתינת השקלים דהוה עניין

של כפירה שיש לבארו בבב' אופנים. א) שגדר הכפירה בנתינת הスキルים הוא בזה שלוקחים מהם קרבנות צבור משך השנה שהם לכפירה ב') עצם נתינת מחצית השקל הוה כפירה.

ובהע' 47 מבאר עפ"ז מחלוקת רב ושמואל אם פרשת שקלים הוא צו את בני ישראל או כי תשא. אבל לפי תירוץ הגמי שם יש לדחות שאין שיק לזה.

ולכאורה עפ"י חקירה זו יש לבאר נוספת ביאור בטעם נתינת הスキルים באחד באדר, וכleshon המשנה באחד באדר ממשמעין על הスキルים. דבגמי מגילה דף כ"ט ע"ב י"ד אמר רב יאשי' אמר קרא זאת עלות חדש... חדש והבא קרבע מתרומה חדשה... "וזהו חכמים דס"ל דושאlein בהלכות הפסח קודם הפסק שלושים יומם..." ואפי' תימא רשב"ג דחכמים ס"ל כאפון הא' שגדר הכפירה בנתינת הスキルים הוא בזה שלוקחים מהם קרבנות צבור שהתחלה בחודש ניסן, וס"ל לחכמים שלכל עניין מזרזים את הקחל מלפני שלשים יום ולכן מתחילה באחד באדר. אבל רשב"ג ס"ל דעתם הנתינה הוה כפירה ובעצם הנתינה מקיימים המצווה דנתינת הスキルים. ואך דכ"ע מודים שב להשקלים לוקחים קרבנות משנה הבאה (כדר' טבי בגמי' שם) איך באמת אין לזה כי' שיקות מה שקרה בשלשים יום שלאחרי קנית הקרבנות (ואכתיב צ"ע קצת למה באחד דזוקא).

ואולי יש להוסיף עוד ביאור ואפי' לשיטת רשב"ג דדי' בבב' שבועות דהנה בגמי' מגילה דף ייג ע"ב אמר ריש לקיש גלי' וידוע לפני מי שאמר והי' העולם שעתיד המן לשකול שקלים על ישראל לפיכך הקדים שקליםיו. ומכיון דמעשה דפורים הוא ב'ייד' באדר ולשיטת רשב"ג מקידמין ב' שבועות נמצא אחד באדר (שהוא ב' שבועות מלפניו) ממשמעין על הスキルים.

ומצד אחר ייל' דמקרא מלא דבר הכתוב (במג'א פ"ג פ"ז) בחודש הראשון הוא חדש ניסן... הפיל פור... ויאמר המן למלך אחושרש ישנו עם אחד... ועשרת אלף ככר כסף אשכול על ידי עושי המלאכה. הרי בפשטות נתינת הスキルים דהמן לאחושרש הי' בחודש ניסן גם גם בר"ח ניסן דהרי הפטוק לא פרט בפירוש באיזה יום בחודש ניסן רק מהמשך הפסוקים משמע דהוה בתחלת חדש ניסן. איך ס"ל לרבען דאפי' לסבירה הניל' דנקדים שקליםיהם לשקליו הוה שלשים יום מלפניו אחד באדר.

שני אופנים בחיוב דלחם משנה

הרנכ זוז שרגא פאלטער
תושב השכונה

בליקוטו לפי בשלח ש.ז. מבואר ע"ד שני אופנים בחיוב דלחם משנה, א) דין בסעודת שבת, וזה נוגע לכל הסעודה ולכן צריך שייהיו שני הלחמים על השולחן במשך הסעודה וממצוה (מן המובהך) לאכול משניהם, ב) דין בבציעת הפת וזוהו נוגע רק בעת הברכה ובציעת הפת ובוצע רק ככר אחת.

ויש להעיר מספר תשובות וביורורים יגיד"ת וז"ל בליל שבת מניחין הלחם משנה זו אצל זו ולמחרתו באופן שהחליה מימין תהיה למעלה קצת על השני אבל רק קצת ע"כ.

ואולי הי' אפשר לבאר בשני אופנים הניל' בתור אחד מהסיבות (עכ"פ) להסדר בלחם משנה, שמלחיפים הסדר בין יום וליל שבת בהתאם לשני אופנים הניל', כדי לרמז לכל האופני חיוב בלחם משנה, ורק בתור רמז שלאלמיהת עניינו אינם דומים לגמרי שבפועל מנהגינו גם בליל שבת הוא לבוצע רק ככר אחד), א) שיבוצע רק ככר אחד שזה מתאים להאפען שהחליה אחד תהיי למעלה קצת על השני, ובפשטות כדי שיוכל לקיים המצויה במצועה הפת באופן הכי מוהיר, וממצוה הבאה לידי תחמיינה, ובפרט שרק חלה אחד בוצעים. ב) שבוצע שתי היכרות מאחר שזה شيء שאין לו כללות הסעודה בהתאם להנחת הלחם משנה זו אצל זו באופן שאין עניין בהקדמתה אחד להשני מאחר שבוצעים שתיהם תוך הסעודה, והמצויה דלחם משנה חל על שתיהם ביחד ובאותו מידה.

מאמרי ב"ק אדרמור"ר שליט"א

הערה בקונטרס כ"ז טבת

הת' ח. מוסקוביץ
თת"ל 566

בד"ה וארא (קונטרס כ"ז טבת) בס"ב מבאר, שמלוון הפסוק

"אני אל שדי", משמע שבאמירה זו גילת לו הקב"ה עניין חדש שלפני זה ה"י בהעלם.

וצ"ע מהי הוכחה, דהיינו שבפתרונות ישנה מציאות דודם שמע על חברו אך כשהלה מציג את עצמו בפניו ואומר אני פלוני בן פלוני רך אז מכירו בבחוי ראי, ועדיז אברהם, ע"י שה' אמר לו אני אל שדי, אז הכירו בבחוי ראי?

ויל' בפתרונות: כאשר הקב"ה התגלה אליו, בחתוגות זו עצמה ראה והבין אברהם את מה שנטגלה אליו (ואיז דומה לדוגמא דלעיל, משום שם ע"י ראיית החיצונית, אין יכול להכיר את האדם שפגש), וממילא לא ה"י אברהם זוקק לפירוש נוסף, ומזה שבעצם אמר לו אני גוי, מזה ראי שגילת כאן ה' דבר חדש שלמעלה מהשגתו של אברהם.

שם באוות ג' מביא שבס שדי שני פירושים: שאמרתי לעולמי די, ושדי באלוותי לכל ברוי. וחילוק: להפירוש שאמרתי לעולמי די, תיבת די מדברת להעולם ופירוש די הוא הגבלה, שהעולם יהיה בהגבלה ולא יהיה נמתח וחולך, ולהפירוש שדי באלוותי לכל ברוי, תיבת די מדברת לאלוקות, ופירוש די הוא ריבוי גדול ביותר כו'.

ולכארה צ"ע מדוע להפיי שדי הוא מלשון הגבלה, מדגיש שההגבלה היא בעולם, והלא גם באלוות ישות הגבלה זו, וחינוי הכלים שמנגנים את הארץ?

במילים אחרות: מדוע בחתוגות של די מלשון ריבוי מודגשת מקור המשכה - האור, משא"כ כשהי בעולם רק שדי מלשון הגבלה מודגשת התוצאה - החגלה בעולם, ולא מקור החגלה?

ולכארה הביאו פשוט, בתחילת הבריאה לא הייתה ה苍огות אלוקית, لكن הorgesה רק התוצאה של ההתחווות ע"י כח הגבול ולכך גם בשם שדי מודגם שאמרתי לעולמי די, משא"כ לאברהם הייתה ה苍וגות אלוקית וכל שדי שנטגלה לו ממשועתו שדי באלוותי לכל ברוי.

הערות בקונטרס ט"ו בשבט

הת' מוחץ מעוזל פורסט
ישינת תורה אמרת - ירושלים עיה"ק

בזה אמר ד"ה ארבעה ראשי שנים הם תשלי"א ייל בקונטרס ט"ו
שבט ש.ז.). ס"ג, בהשיקות דג' הרגלים לזמןם בישול התבאות, כי
או (בג' רגלים) הוא צמיחת התבואה הרוחנית שער"י הזרעה, ומבאר
שם, דברוג הראשון (חג"פ) הווע' היראה, ורגל השני (חג"ש) הווע' ע
התורה וכו'. וצע"ק, שאנו מבאר עניינו של רגל השלישי – חג"ס,
וכמוואר בחדושים (שנסמננו בחורה 21), דבchg האסיף – סוכות
– מאיר יר"ע, משא"כ בחג"פ, שעניינו – ייר"ת כו'.

ואין לומר, דבזה אמר כאן אינו נוגע כי' עניינו דחג"ס – יר"ע,
כ"א עניין התורה כמו שישיכת שבתורה עצמה ישנס ב' דרגות:
דרגת התורה כמו מצוות (חייבים, שבחג"ש), ודרגת התורה
מצ"ע – שלמען מענין המצוות (פירוט האילן, שבר"ה לאילן – ט"ו
שבט) כבבמ"ש המאמר (שם בס"ג, ובארוכה – בס"ו) – דעת' ז
לא הויל לבאר (גם) עניינו דחג"פ – עניין היראה [תתאה], כיון שגי'ז
 униינו נוגע (לכאו) לכללות המאמר.

ובדוחק ייל, דסידורא דרגלים קא נקייט ואזיל, ועפ"י סדר הרגלים
– הרוי "ירג'l הראשון" (בלשון המאמר) הוא חג"פ. ואויל באויא',
דגם עניין היראה [תתאה] דחג המצוות שייך ונוגע לתוכן המאמר,
עפ"י המכובאר בס"ה – החילוק שבין תורה למצוות, ועפ"ז מבאר
בס"ו (הניל) – שני עניינים בתורה עצמה. ועפ"ז ייל, דהיראה [שער
הראשון] שלל ידו נכנסים לדבכה בו ית" – שם ס"ג, בבני עניין "ירג'
מצ"ע (חג המצוות) מרמזו ומבארא עניין המצוות [ובפרט עפ"מ
שמבארא (בס"ד וס"ה) עניין הקב"ע – זרעה, ושזה שייך בעיקר
 למצוות ולא תורה וכו', ובבמ"ש זה עניינו דחג"ש – התורה כמ
ששיכת למצוות, ולמען מזה בר"ה לאילן – תורה מצ"ע.

אלא, שכאו' צע"ק, דחג שחג"ש הוא זמן קצר חיטאים (כבהערה
10), אבל שייך גם לפירות האילן – "בעצרת על פירות האילן"
(כמבוואר בס"ג), שפירוט האילן, עניינים – דרגת התורה מצ"ע כמבוואר
בס"ו. וחר"ה דחטפים, הוא, באחד בתשרי ר"ה לירקות – ראה
שם ס"ו. ולפע"ז עדין צ"ב, השיקות לתוכן המאמר – שחג"ש
עניינו תורה, וחג"פ יראה וכו', דהרי (בעיקר) בא לבאר החילוק שבין

חטה ואילן (ששתיהם שייכים לחגיה"ש, ומתן תורה שבכחיה"ש, כולל — כפשות — כל הדרגות שבתורה). ולא לבאר עניינם דפסח שבועות וטיו' בשבט, כיון ששבועות שייך גם לחטה וגם לפירות האילן, ומחוררתא כדשנין מעיקרה, דעת' סדר הרגלים מבאר, לכל בראש חגיה"פ, ואחיה'ז חגיה"ש — עניין התורה, והרי עניין התורה שבכחיה"ש נוגע ושידי' לתוכן המאמר, דעת'ז הוא בוגע לטיו' בשבט, שר'יה לאילן הגשמי משתלשל מר'יה ללימוד התורה ברוחניות, וכו'. [וצע'ק, במש'כ בס"ג — השיקות דעתך לתורות האילן, כי חטה היא מין אילן, ואילן רמז על התורה וכו', והרי בזה חטה היא מין אילן סגי, לבאר השיקות דעתך (ביבורי קצר חטים) לפירות האילן, וראה لكمן מה שייל בע"ז].

ועפ'ז יל'יע (קצת), מהי תוכן עניינו חגיה"ס (יר'ע), אם זה בדגםת תורה מצ'ע — "תכלית הביטול שלמען גם מהביטול דעתך". ולכאו' ייל, דיר'יע מצ'ע, הוא עד' הביטול שבתורה "שדבר ה' מדבר בפיו", אבל אי'ז ימג'ע' לדרגת התורה מצ'ע — שבר'יה לאילן, שייב' (גם) עניין התעונג — "בן שהוא ג'כ עבד" (שם בהערה 52), ואדרבה — ע'י התורה נ麝 עניין התעונג בקב'ע (עבדות עבד שבקיים המצוות) כմבוואר בס"ד, ועד'ז ייל, שנ麝 עניין התעונג גם בהבטול דיר'ע דחג האסיף, וצ'ע בע"ז [ובפרט — שאינו מבאר בהמאמר עד'ז וכו'].

ולהעיר, שבמאמר אי'ו מדגיש כ'כ בוגע לדרגת התורה מצ'ע (ר'יה לאילן) — עניין הביטול שבו, **תכלית הביטול** (שדווקא ע'י'ז — שכל מציאותו הוא מציאות האדון — יכול להמשיך בו עניין התעונג, כմבוואר עד'ז בס"ז), ומדגיש בעיקר — עד' התעונג שבתורה. ולכאו' עפ'ז'י המבוואר בס"ה, הרוי בתורה מודגש (גם) תכלית הביטול (וגם) שהتورה שלומד תה' התעונג וחיותו שלו.

שם בס"ג, דענינו חגיה"פ — הו"ע היראה, "שהיא שער הראשון שעלה ידו נכסים לדבכה בו ית". ובהערה 28: ראה זהר (ח'יא יא,ב) "יראת ח' דאקרי ראשית כו' ודא איהי תרעא לאעלאה כו' תרעא דכולא", עכ'יל.

ולהעיר מל' הגמי' (שבת לא, סע'יא) "משל לאדם שאמור לשלוחו העלה לי כור חיטין כו' אי'ל עירבתת לי בחן קב' חומטין" — דחטים הו"ע התורה, וקב' חומטין הוא השמירה להتورה — עניין היראה

(חגיה"פ יראה) וחגיה"ש (תורה, חטאים).

ובהמשך הגמ' (רע"ב): כל אדם שיש בו תורה ואין בו יראת שמים דומה לגוזר שמסרו לו מפתחות הפנימיות ומפתחות החיצונות לא מסרו לו בחיי עיל. וברשי"י שם — יראת שמים דומה לפתחים חיצוניים שדרך להם נכנסים לפנימיים — עניין השער שלל ידו נכנסים לדבקה בו יתי. אלא, שבהמשך הגמ' אי': מカリיז ר' ינא חבל על דלית ליה דורתא ותרעה לדורתא עביד, ולפירושי יומא (עב, ב ד"ה דורתא) פירשו — "שהתורה אינה רק שער ליכנס ליראת שמים", ועי' מזה בד"ה כי תבואו גוי ושבתה וד"ה קדש ישראל לה' תר"ל (סח"ם תר"ל ע' קל). שם ע' ריב, ושם — שזו החלוקת בין יריד'ת (חג המצות) ליריע' (חג האביב) וכו', וכ"ה בכ"מ, ואכ"מ.

שם בס"ג, שברגלו השני (חגיה"ש) הוא צמיית חטאים — מאכל אדם, הוא התורה — זאת התורה אדם. וזהו שחטה בגין כ"ב, שרומו עלי כ"ב אוותיות התורה. וזהו השיקות דעתך לפירות האילן (בעצרת על פירות האילן — ר'יה פ"א מ"ב), כי חטה היא מין אילן (לדי'ה אחת), שרומו על אדם כמו"ש כי האדם עץ השדה, וב חגיה"ש (עצרת) ניתנה תורה — זאת התורה אדם, עכטודה"ק בהמאמר.
ולכאו צע"ק (תוקן) השיקות דעתך לפירות האילן, ד"חטה [רכ]
לדי'ה אחת היא מין אילן [בלבד], [כמו שמדליק מיד בהמשך העניין
שם] שרומו [בלבד] על אדם .. וב חגיה"ש ניתנה תורה [עליו נאמר],
זאת התורה אדם".

ויתירה מזו: דהרי בכך להבין תוכן השיקות שבין עצרת לפירות האילן, סגי בכך שחטה (שתי הלחמים שבשבועות, ובפרט לפני הבחיי — הובא בערלה 10 — שהגיה"ש הוא זמן ביכורי קציר חטאים) מין אילן היהת, ותו לא. ובפרט שכ"ה במפorsch ברשי"י (ר'יה טז, סע"א — ד"ה שתי הלחמים): "מן פנוי מה אמרה תורה הביאו שתי הלחמים בעצרת מפני שעצרת זמן פירות האילן הו"א" (-גמ' שם, וברשי"י שם) — "שתי הלחמים ירצו על פירות האילן .." דרבבי יהודה לטעמי דהא אזלא כמוון דאמר בסנהדרין עץ שאכל אדה"ר חטה היהת" [ושם ברשי"י — שתי הלחמים מתירין להביא ביכורים, כברשי"י שבערה 10, וראה בתוינו"ט שם], וראה ברע"ב במשניות ובר"ז שם, דמדוברה תורה הביאו שתי הלחמים בעצרת" — מינה ידעינו דעתך זמן פירות האילן הו, וכ"ה בחדרושים — צוינו בהערה 21, ושם — שהוא

זמן הבאת ביכורים, "ולמאי דתנע בעצרת על פירות האילן יתכן ג' כ' שחררי חטה יש דעה בגמי שמין אילן הוא".

ועכ"ל, דעתם גם בהשיקות (התוכנית) לעצרת, אבל אם דלאו
— גם בחניל א"מ תוכן השיקות, וחוליל בפשיות טפי, דחטה
הוא מאכל אדם הוא התורה וכו' — כدلעיל מיניה, ומה נוגע כאן
לקשר עניון התורה "דרך" פירות האילן וחטה — גם יחד! והרי חטה
מצ"ע "שייכת" לתורה — בגין כ"ב (אותיות התורה), והוא מאכל (זאת
הتورה) אדם. ועד"ז פירות האילן מצ"ע "שייכים" לתורה — כי האדם
עż השדה, וכתיב זאת התורה אדם [עד"ז מבואר בהדרושים הנ"ל]
— עניון התורה שהיא "עż חיים .. למחזיקים בה" — אילנא דחין.
ועד"ז השיקות בין פירות האילן לחטאים מובן עפ"נ [דחתה מין אילן
היתה — כדי רשיי הנ"ל בר"ה, ולפלא קצת שלא נסמן בהמאמר. וכן
שתי הלחם (דחטאים) מתוירין להביא ביכורים (דאלנות), וג"ז הובא
בהדרושים]. משא"כ להסביר בהמאמר הרי השיקות דחטאים לתורה
הוא "דרך" אילן וכו', וצ"ק.

ובפרט — והוא העיקר — דבמהשך זהה מבואר, דעתין התורה
המורמזת בחטאים היא דרגת התורה כמו שישיקת למצות — 'מיוסד'
ע"ז, דזה שחטה מין אילן הוא רק לדעה אחת, וגם לדעה זו היא רק
מין אילן וכו'. והרי להסביר בהדרושים חטה מצ"ע שייך לתורה,
(מכובאר לפנ"ז בהמאמר) כיון שהוא מאכל אדם, בגין כ"ב וכו',
ועד"ז פירות האילן מצ"ע "שייכים" לתורה — כי האדם עż השדה,
וכתיב זאת התורה אדם, נ"ל.

והגמ, שבס"יו מבואר, דמכיון שחטאים הוא תבואה — דבר המוכרח
(אלא שהוא מין אילן) שייך לקיום המצאות (שבתורה), ואילן — תעונג
שייך לתורה (מצ"ע), אבל לכאו' בשבייל לבאר כחניל, או"צ 'להגי'
זה שחטה שייך לתורה, כיון שהוא מין אילן לר"י, ואילן שייך
لتורה — אלא דחתה מצ"ע שייך לתורה — כدلעיל מינני, ואעפ"כ
מיון שהוא דבר המוכרח — אי"ז שייך לתורה מצ"ע וכו' [נוסף לכך
— המשמעות המובנת והמתקבלת בס"ג הוא, דזה שעוניין התורה
המורמז בחטאים הוא הדרוג נשיך למצאות, הוא מצד שהיקשר'
דחתה לתורה היא רק לר' יהודה שהוא מין אילן וכו' — או"פ שלכאו'
הקשר דחתה לתורה הוא מצ"ע וככ"ל, זה שחטה שייך לדרגת התורה
השייכת למצאות — הוא מכיוון שחטה הוא דבר המוכרח כב�"יו,
ואכ"כ].

וניל, שבבי' בכ"ז פשט ביוטר, בהקדמים המסבירו בס"ב דזה
שהרגלים הם בזמני גמר ואסיפות התבאות ב�性יות, כי כל העניינים
שב�性יות משתלשלים מעניינים ברוחניות, וזה הוא זמן צמיחת

התבואה הרוחנית — הם ישראל, קדש ישראל לה' ראשית התבואה. ועד"ז בריה לאילן — עיקר עניינו ר'ה להאדם שנמשל לאילן, ובעיקר — מצד עסוק התורה שלחם (דשם אדם הוא ע"ש השכל). ומברא בפרטיות בס"ג בוגר כל הרגלים, שענינם בגשמיות שיק' ומשתלשל מענינים ברוחניות, דתגה"פ — זמן בישול שעורדים, שיק' לעניין היראה, וחג השבועות — זמן צמיחת חטים שיק' לעניין התורה. ועפ"ז מובן, שהשיקות דעתך לפירות האילן ("בעצרת על פירות האילן") הוא בשתיים: הוא בגשמיות, כמוון גם מזה שנידונים על פירות האילן הגשמיים, והו ברוחניות, שהוא שיק' לפירות האילן הרוחניים. וזהו הכוונה בהמאמר — "כי חטה היא מין אילן" — השיקות הגשמית דעתך לפירות האילן, אז הוא זמן שתי הלחם (כברשיי הניל בעצרת לפירות האילן, או זמן קצר חטים (כדעת הבחי' שבעה ר' 10). ועפ"ז מוסיף: "שרומו על אדם כמי"ש כי האדם עצ' השדה, וב חג השבועות (עצרת) ניתנה תורה, זאת התורה אדם" — השיקות הרוחנית דעתך לפירות האילן, שעצרת — עניינו הרוחני הוא התורה, וזה שיק' לפירות האילן, וכך.

ולהעיר בוגר לכללות המאמר, מה מבואר בכ"מ (ראיה ביורוי הזhor לחצ"ץ ע' תקס"א-ג. אורה"ת נ"ז ע' תשס"ז. ועוד) בנוגע חטים וחלב חטים — פנוי החטים, שהוא תושבע"פ ותושב"כ (ותושב"כ — חטים, ותושב"פ למע' מזה — חלב חטים, אך ביהל אור (ע' תקעח-ט) משמע להיפך), וכן תורה ופנוי התורה — שזו ע"ד המבוואר בהמאמר בוגר לחטה ואילן — תורה ומצוות, שהמצוות הן ציווים לאדם, (חטה), ותורה היא חכמתו של הקב"ה מצ"ע (אילן) — כמבוואר בס"ד. ולכאו' עד"ז הוא גם תורה (חטים) ופנוי התורה (חלב חטים), וכן תושב"כ (דבר השם מצ"ע — חלב חטים) ותושב"פ (הלכה שבתורה — חטים), ויל' להיפך ג'כ' דתושב"כ, עניינו — המצוות שבתורה, ותושב"פ — הבנה והשגה — חכמו של הקב"ה וכו', ואכ"ם.

ארות קודש

הערות וציוונים באג"ק כ"ק אדמו"ר שליט"א ח"ז

הט' שמואל נעמיורנסקי
תוג'יל 50 זך

באגרות קודש כ"ק אדמו"ר שליט"א חלה זו רבי ר' חייזר. " אונד

לחיקת העניין נעתקו לאנגלית עיי' מזכירי דר. ג. מינדל".

ראה עד"ז שם, עי' שע ושם מובא: "...ווען די' ניסן מינדעל וועט צורייקומען... וועל איך מיט פרגענען... אונ א הארכיקון דאנק פאר אייער אונמערקעונג... אבער ווי געזאגט וויל איך דאס טאן און אנגליש שריבען". ■

שם, בעי' מובא: "... חנה ידוע מאמר הבש"ט בעניין יהודי התועה בדרכ' ובעירות (הוועתק בהחרורות בלקי"ת הוצאת קה"ת בסופו)".
— ובחנדפס בלקי"ת שם מכ' מניא היטשייט ואילך הוא בעמוד 36 טור ב'. ■

חסידות איז פארן גאנצען כל ישראל

שם, בעי' מב מובא: "... וכחפץ לב רבינו הוזקן שאמר, שהחסידות היא ירושת כל עם ישראל ושicityת לכלם, ודברי צדיקים חיים וקיים לעד אשר מתקרבים לזה וסוויס תסתפק הדושה בכולה".
ראה עד"ז שם בעמ' שכז' שמובא: "... ובtruth יקויים חפץ ורצונו כי'יך אדמוני' הוזקן, שחייב' לא יהי עניין של מפלגה אלא של כללות עם ישראל יחוו". ■

וראה גם עד"ז שם בעמ' שמא שמובא: "... אונ זיכער וויסט איר דעם פתגס (אויסישפראך) פון מיין שוער כי'יך אדמוני' אין נאמען פון כי'יך רבינו הוזקן — זצוקלההיה נונג'ם זיין, איז חסידות חייב' איז ניט נאר פאר א טיל פון אידען נאר עס איז פארן גאנצען כל ישראל, אונ די רײיד פון כי'יך הצדיק נשיאנו וועט געויס מקומים וווערען". ■

להכשיר אפי' קרובים כדרך שהתרירום בהבאת הגט", וכתבתני שבפירוש תיבת "בעלמא" נחלקו הרמ"א והש"ץ, דלרמ"א "בעלמא" כוונתו "בקיים שירות דעתך" (ובגת הקילו), ולהש"ץ כוונתו לעדות שככל התורה כולה, ואה"נ שבדין קיום שירות דעתך כשרים (ואין בגט שום קولا בעניין זה), עי"ש.

ולסבירות הרמ"א יש להביןআמי שאני גט משאר כל שירות, דבשאר השירותים עדים הקרובים כשר ובדיניהם פסול, ובגת הקילו דגס בדין כשר, דמחי הסברת העניין דזוקא בדין הילו בגט. ולקמן יתבאר שرك בגט יכול חכמים להכשיר דין הילו ולא בשאר השירותים.

ומלבד שיש להבין הגיון הדבר, יש גם להקשוט לזה לכארה, הלא כל דין העדות בגט מבוסס על דין קיום שירות, ואין נוכל להקל בגט יותר מקיום שירות, דמנא לנו להקל בדין הילו קרובים בגט יותר משאר השירותים, ודיו לבא מן הדין להיות כנידון, וכשם שבקיים שירות דין פסולים, ה"י בהלמוד מזה - קיום הגט - יהו פסולים ומהיכא נכח להכシリים.

לבאר זאת יש להקדים עוד תמייהה, מדו"ע הותר דזוקא פסול קרובה ולא שאור כל מיני פסולים, דרך בעדים הילו מצינו דוחשרו, ולא מצינו שתהאה אשה כשרה בקיים שירות וכח"ג בשאר פסולים.

אלא, יש להניח שני יסודות בעניין זה, שלפעמם יתבהרו התרמיות הנזכרות. דחנה ידוע שפסול הילו גזירות מלך הוא" כדאיתא בב"ב קנט ע"א, ובלשון הרמב"ם פ"ג מעדות הט"ו: "זה שפסלה תורה עדות הילו, לא מפני שהם בחזרת אהובין זה את זה, שהרי איןנו מעיד לו לא לטובתו ולא לרעתו, אלא גזירת הכתוב הוא".

ויש לדון מה פירושה של גזירת הכתוב זו, דקשה לומר שגזרה תורה לפוסלים מלהיות נאמנים, דלעדים הילו ליכא נאמנות, דהלא אם אין אלו חושים בהם ממשקרים הם, וכדמוכח מזה שאין להם מעדים גם לחובת הילו, א"כ קשה להבין איך גזרה תורה שהיינו חושים לשקר על אף שאין להם מעדים גם לרעת הילו, אלא נראה שהחומר הילו בפועל, אין הילו יכולם לפעול חובה או זכות בקרובייהם, אך אין בזה פסול בנאמנותם להיעיד, דאה"נ ונאמנים הם אך אינם יכולים לפעול חלות דין בקרובייהם.

דחנה איתא בסנהדרין כי עיב המקור לפסול הילו הילו דת"ר לא יומתו אבות על בניים מה ת"ל אם למד שלא יומתו אבות בעוון בניים וכי לא לא יומתו אבות על בניים - בעוון בניים, ובניהם לא

יומתו על אבות - בעודות
הקרובים הוא משום **שתקון**
או לעונש ע"פ קרוביים, ו'
בפועלות חלות הדין וככ"ל.

טייעתא ליסוד זה יש להז
ד שני קרובים פסולין להעדי
בדתニア אין העדים נעשים
על מעמא כשרין, נמצא עד ז'
לא דאסחיד האי קרובו בה
בעדות אחיו, ופרש"י יעדאי
מייקטל, נמצא בניים מתיים
carsrim להעדי, נמצא כשייעי
עדות קרוב, והקרוב אסור
כדברינו, דהכא ודאי אין ב
יכולים לפעול רוחבה בקרובי
בניים מתיים זה על זה".

הנה לאחרי שהנחנו היס
בשערו ישר שער ז' פרק אי'
תורה ע"פ שנים עדים יוקם
רק האמת לפני בי"ד, אלא
חדש לחותן הדין ולכון לו
לחוכיה יסוד זה מדוctxי ט
עדים יוקם דבר" כוונתה
מחדים ונותנים כח חדש נ
והנראה שני יסודות א
היתה רק שעדים יבררו א
פעולות הדין נפועל ע"י הביאין
פסיקתם, וא"כ בהכרח הי'
אחר, שחרי אם הי' איסו
היו נאסרים כיון שלאופן
הדבר נעשה ע"פ הביאין בלבד
ופועלם עניין מחודש בדיון, ו
הביאין וחודים ייחודי, וא"כ
פעולתם, וכיון שגם הם פוע
ונאסר להם להעדי.

נמצא מבואר, דכל היכ
בדין, ורק בירור הדבר בפני

ונמצא שבנידון דעת שווה גדר הביאין ?
הביאין מקימי הדבר ורק מבררי הדבר,
ג"כ. ואין זה קולא סתמית, אלא שהוא
שדוקא בו חשובים הדיינים כעדים ושפוי
ולחכי ע"ג דין הגט מבוסס על קיומ
מקילים בגט יותר, אלאADRBA, מדין ר
דין הדיינים בגט, וכשם דשי רעים היל
שרי דיינים הקרובים בגט (רק דהגת ש
דעלמא), ומעתה הכל על מקומו בא בשל

★ ★ *

רמב"ב

התאים שהיו בבית

מיה"ס צורת

הנה ידוע מחלוקת הרמב"ם עם שארו
בבית המקדש שהרמב"ם סובר שחמשה
ובדרומו (בדיזוטא אחת), היו לרוחב הוו
התאים שהוו במערב החיכל (בדיזוטא ר
מזרחה למערב. ושאר הראשונים (התוס
וכו') סוברים שהתאים שבצפון ושבדרום
התא והוא חמשה תאים ממזרח למערב
על גיביהם בג' דיות בצד הצפון והדר
ושתים על גיביהם בצד המערבי מצפון לה.
וזיל הרמב"ם בהלי בית הבחירה (פרק
(הלהקה ד) מן המערב למזרח מאה
כתלים זה לפני מזה וביניהם שלשה נ
המערבי ובין הכותל שלפניהם ממננו חמיש
שאמות ובעין כותל שלישי ורביעי שש אמר
הכותל עם המקום הפנוי שבין ש'

הקדשים עשרים אמה. ובין שתי הפרווכות המבדילות ביןו לבין הקדש אמה. ואורך הקדש ארבעים אמה. ועובי כוטל המזרחי שבו השער שש אמות והאולם אחת עשרה אמה. ועובי כוטל האולם חמיש אמות. נמצא הכל מאה אמה: (הלכה ח) מן הצפון לדרום מאה אמה. עובי נמצא הכל מאה אמה. ומכוון אליהם עד כוטל הקדש עשר אמות. כוטל האולם חמיש אמות. ומכוון אליהם עד כוטל הקדש חמישה מוקומות פנויין. בין כוטל חיצון ובין שני חמש אמות. ובין שני ושלישי שלוש אמות. ווחמש בין שלישי ורביעי. ובין רביעי וחמישי שיש. ואربעים אמה וcotol הפנימי שיש. נמצא הכל ארבעים אמה מצד זה. ואربעים אמה מצד שכונתו. ורוחב הבית מבפנים עשרים. הררי מאה אמה: (הלכה ט) ההיכל היה בניינו רחב לפניינו וצר מאחורינו כמו אריה. ויציעים היו מוקפין לבית כלו מסביב חזק לכוטל המטיבה. ויציע התחתונה חמיש ורובד על גבה ש ויציע אמצעית ש ורובד על גבה ז' והעליה נז' שנאמר היציע התחתונה וגוו. וכן היו השלש יציעים מוקפים לבית משלשה רוחותינו וכן סביב לכטלי האולם מלמטה עד למעלה כך היו אמה אחת חלק ורובד שלש אמות. ואמה חלק ורובד שלש אמות עד למעלה. ונמצאו הרובדים מוקפין לכטלים. ורוחב כל רובד שלש אמות עד למעלה. ובין כל רובד ורובד אמה ורובד העליון היה רוחבו ארבע אמות: (הלכה י) כל אלו המוקומות הפנויים שבין הכתלים הם הנקראים תאים. נמצאו התאים המוקפין למקדש חמישה מן הצפון ו חמישה מן הדרום ושלשה מן המערב. ושלש דיותה היורדיות על גבי שלשה ושנים על גבייהן בדיאוטא אחת הכל ל"ח תאים: (הלכה יא) ג' פתחים היו לכל אחד ואחד מן התאים. אחד לתא מן הימין. ואחד לתא מן השמאלו ואחד לתא שלל גביו. ובקרן מזרחית צפונית בתא שבדיוטא האמצעית היו חמישה פתחים. אחד לתא מימין. ואחד לתא שלל גביו. ואחד למטיבה. ואחד לתא שיש בו הפשפש. ואחד להיכל:

וזיל המשנה (מס' מדות פרק ד):

[ב] ושני פשפשין היו לו לשער הגדוֹל, אחד בצפון ואחד בדרום. שבדרום לא נכנס בו אדם מעולם, ועליו הוא מפורש על ידי יחזקאל, שני ויאמר אליו כי השער הזה סגור יהיה וכוי' (שם מד ב). נטל את המפתח ופתח את הפשפש, נכנס לחטא, ומן התא להיכל. ר' יהודה אומר בתוך עביו של כוטל היה מהלך, עד שנמצא עומד בין שני שערים, ופתח את החיצונות מבפנים ואת הפנימיות מבחוץ. [ג] שלשים ושמונה תאים היו שם, חמישה עשר בצפון, ו חמישה עשר בדרום,

ושמונהה במערב. שבצפון ושבדרום, חמשה על גבי חמשה, וחמשה על גביון. שבמערב שלשה על גבי שלשה, ושנים על גביון. ושלשה פתחים היה לכל אחד ואחד, אחד לתא מימיין, ואחד לתא מהשמאל, ואחד לתא של גביו. ובקרן מזרחת צפונית היו חמשה פתחים, אחד לפשפש, ואחד מימיין, ואחד לתא של גביו, ואחד למסיבה, ואחד לפשפש, ואחד להיכל. [ד] התחthonה חמש ורובד שיש, האמצעית שיש ורובד שבע, והעלiona שבע שני היציע התחthonה חמש באמה רחבה והתיכנה שבע באמה רחבה והשלישית שבע באמה רחבה (מלכים א ו ז).

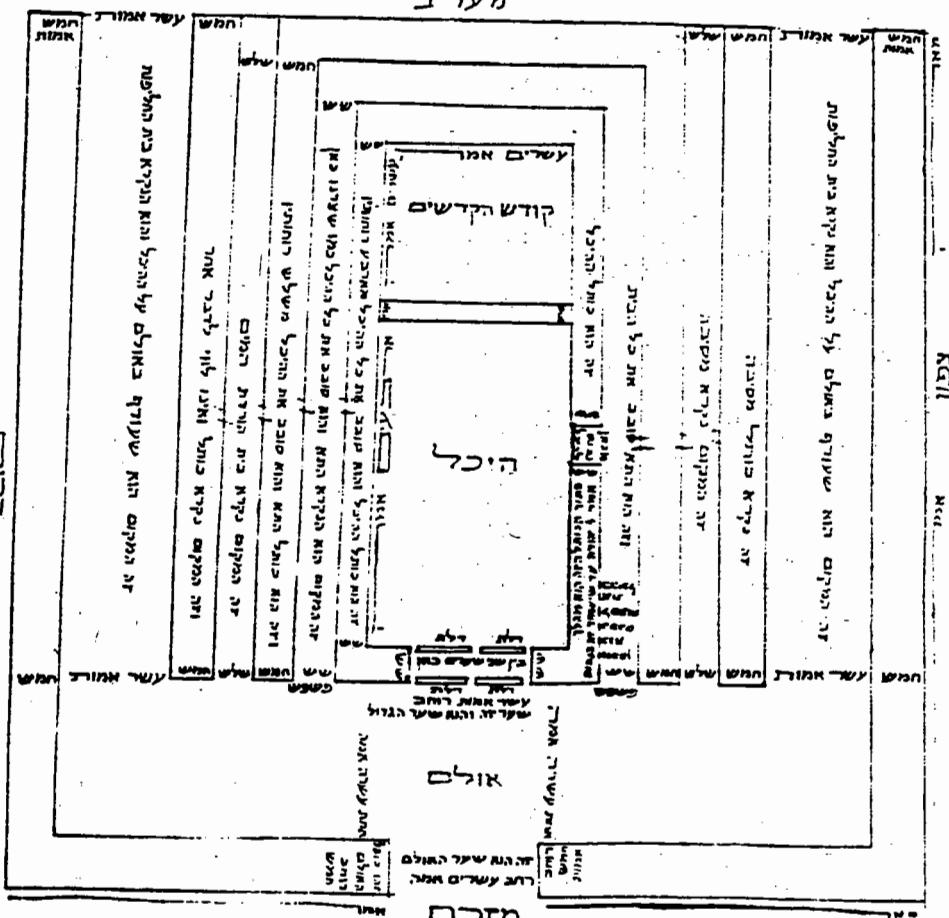
וכتب הרמב"ם בפירוש המשניות:

[ב] אני אזכיר עתה את החיכל בכללתו עם האולם, ואכתוב מdotio באורך וברוחב כפי שיתבאר בפרק זה, ומן הציר הזה יתברר לך כל מה שהזכיר, הקניטה מן הפשפש להיכל, או הלוכו בעובי הכותל כמו שאומר ר' יהודה, וזו לא מה שיזכר בפרק זה, וזה צורתו (ציר א).

[ג] כבר אמרנו בתמיד כי תא נקרא חלל שבין שני כתלים, וכאשר התבונן בצורתי החיכל שציירנו נמצא חמשה חללים והם כותל מסיבה, ומסיבה, וכותל התא, וכותל החיכל, וכותם בדרום, אמר כי על חמשת חללים הללו היו חמשה תאים, ועל חממת התאים חמשה תאים אחרים, והוא אמרו חמשה על גבי חמשה ו חמשה נעל גביון, עד שייהיו שלש דיווטות של תאים כזו (ציר ב), וכיוצא בכך התא וכותל החיכל וחזר וקראם כולם תאים, לפי שהחלל שבין שני כתלים הוא התא וכולם תאים, לפי שכותל המסיבה וכותל התא וכותל החיכל לא היה כותל אותם אלא שני כתלים וחליל בינויהם כמו שציירנו, ומקצת התאים היו להם שמות כמו שקרה לדיווטה התחthonה שבhem מסיבה ובית הורדת המים וכיוצא בהם כמו שתבנו בצייר, וכי שיזכר בפרק זה. וכאשר התבונן בצייר תמצא גם במערב שלשה חללים והם כותל התא וכותל החיכל, והוא עליהם שלשה תאים ושנים על גבי השלשה כזו (ציר ג). ואמרו ואחד לפשפש, רוצה לומר לתא שיש בו הפשפש הצפוני שבו נכנסין להיכל, וזה הוא הפתח שהיה בשמאלי התא הזה שהיו לו חמשה פתחים,, והטא הזה היה בדיווטה האמצעית של התאים והוא שהיה על גבי המסיבה.

[ד] היציעים הללו הם הចיצריות שמסביב לחיכל מבחוץ, היה היציע האמצעי רחב מן התחthon, והעליאו רחב מן האמצעי עדuai אפשר לטפס בכותל, והוא אמרו כי מגראות נתן לבית וכוי, וכן היה מסביב לכל החיכל מבחוץ לכותל המסיבה שלש יציעים כצורה זו (ציר ד).

מעריך

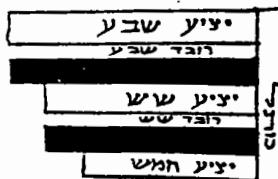
ציור א

תא	תא

ציור ג

תא	תא	תא	תא	תא
תא	תא	תא	תא	תא
תא	תא	תא	תא	תא

ציור ב

ציור ד

והנה על הפירוש של רשיי והראב"ד וכוי' שנחיק הטה. והיו חמישה התאים הצפוניים והדרומיים מזרחה. קשה הא דתנן פ"ד מ"ז מן הצפון ו' כותל המסבבה חמוץ והמסבבה שלוש כותל הטה ח' ההייל ש' וכוי' ולפי פירושם הכתלים האלו לעצמך חדר רחב שלש אמות ולו שני כתלים אמה, יציבא בארעה וגירא בשמי שמי!

ב) והנה לשיטת רבינו שרוב התאים היו לרוחו אתה שפיר לשון המשנה ושלשה פתחים הי' להטה מהימין ואחד להטה מהשמאל. דהMONOCHEMIS הוא דרום וצפון, ואם היו באורך הבירוי צ"ל אחד להטה מלפניו ואחד להטה מאחריו.

ג) הרי לשיטה זו היו התאים שבדיוטה התחנו פירשו מה שכותב היציע התחthonה חמוץ ורובד ע' הם הם התאים והרי הטה חמוץ אמות אלא זהו האמצעית [שהוא בשווה לקרקע החיכל נני' התחthonה הם נגד האותם].

וא"כ הרי היו לתא בקרן מזרחת צפונית שיש לימיינו (שהוא הטה מלפניו, והיא לימיינו כשענו ב') למסיבה ג' הטה שעל גביו (ד' להיכל ח') ח' שלשון המשנה הוא: ואחד לפשפ' ולפי' חול' לתא שלמטה ממנו שהרי בדיוטה האמצעית קי' לו חמוצה פתחים?!

אמנם התפארת ישראל ניסה לומר [באות צ'] הטה למסיבה ר"ל שיורד ממש למסיבה דרך ס' כגובה האותם עיי'ש אבל זה דוחק גדול. דרכ' לתא שלמטה ממנו ושם נעשה פתח למסיבה וככ' במקום אחר עוד חזון למועד.

לעילוי נשמה
הרה"ח ר' יהושע ע"ה
בן הרה"ח ר' יוסף ע"ה
נפטר כ"א שבט ה'תשכ"ו

ולעילוי נשמה
הרה"ח ר' ציון בן מלכה ע"ה

נדפס ע"י
הרה"ת ר' אליהו ציון ווונגו מרת פופי שיחיו
ניאזוף

שירות מחשב ותוכנת סדר הדפוס "סדרית" – באדינות
MIDWOOD COMPUTER CENTER
מרכז המחשבים של חסידי חביד בברוקלין
1634 Coney Island Ave. Brooklyn N.Y. (718) 692-2211